

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕
รับเลขที่ ๑๘๖/๑
วันที่ ๖ ม.ค. ๒๕๖๘
เวลา .....

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กองนิติการ โทร. ๐ ๒๕๗๑ ๔๙๙๙, ๑๒๓๗
ที่ ๑๘๐๓.๔/ว ๖ ๗

วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยมาตรการควบคุม ตรวจสอบ และเร่งรัดการดำเนิน
คดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๗

เรียน รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทุกท่าน^๑
ผู้ตรวจราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทุกท่าน^๒
ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก^๓
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ - ๑๖^๔
ผู้อำนวยการกองทุกกอง^๕
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า^๖
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาทุกสาขา^๗
ผู้อำนวยการสำนักงานผู้ตรวจราชการกรม^๘
ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารโครงการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าต้นน้ำ^๙
ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร^{๑๐}
ผู้อำนวยการศูนย์ควบคุมมาตรฐานการลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (SMART PATROL)^{๑๑}
หัวหน้ากลุ่มงานจริยธรรม^{๑๒}
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน^{๑๓}
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร^{๑๔}
หัวหน้าศูนย์ราชการสะดวก กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช^{๑๕}
ผู้อำนวยการศูนย์ข่าวกรองอาชญากรรมสัตว์ป่า (WILDLIFE CRIME INTELLIGENCE CENTER)^{๑๖}

กลุ่มงานกฎหมาย
รับเลขที่ ๒๐
วันที่ ๖ ม.ค. ๒๕๖๘
เวลา .....

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ขอส่งสำเนาระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า^๑
และพันธุ์พืช ว่าด้วยมาตรการควบคุม ตรวจสอบ และเร่งรัดการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งได้ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๘๑ ตอนพิเศษ ๓๕๒ ง วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๗ มาเพื่อทราบและใช้เป็นแนวทาง
ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดต่อไป รายละเอียดปรากฏตาม QR Code แนบท้ายหนังสือฉบับนี้^{๑๗}

กลุ่มงานกฎหมาย

๖

(นายพงษ์ศิริ จิตban)

นิติกรชำนาญการพิเศษ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕

(นายวินัย ประทวนข้อ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

- ๑๘๐๓.๔/ว ๖ ๗
ดาวน์โหลดเอกสาร
๖

(นายพงษ์ศิริ จิตban)

นิติกรชำนาญการพิเศษ

๑๖ ม.ค. ๒๕๖๘

- ๑๘๐๓.๔/พ.๔๙๙๙
๖
(นายบุญธรรม คำอธิ)
หัวหน้ากลุ่มงานกฎหมาย

๒๗ ม.ค. ๒๕๖๘

๑๖ ม.ค. ๒๕๖๘

JH

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 15

- เพื่อโปรดทราบและพิจารณา

- อส. แจ้งว่า ได้ประกาศเรียบรวมอุทยานแห่งชาติฯ
ว่าด้วยมาตรการควบคุม ตรวจสอบ และเร่งรัดการดำเนินคดีอาญา
พ.ศ. 2567 ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ซึ่งระบุเป็นฯ มี 2 หมวด
คือ - หมวด 1 การดำเนินคดีอาญา

ส่วนที่ 1 การกระทำซึ่งมีใช้ความผิดซึ่งหน้า

ส่วนที่ 2 การกระทำความผิดซึ่งหน้า

ส่วนที่ 3 การจับกุม

ส่วนที่ 4 บันทึกการจับกุม/บันทึกการตรวจยึด/
บันทึกการอายัด

ส่วนที่ 5 ของกลาง

ส่วนที่ 6 การรายงานคดีอาญา

- หมวด 2 การดำเนินคดีอาญาอื่น

- หมวด 3 การควบคุมการดำเนินคดีอาญา และคดีอาญาอื่น

- หมวด 4 การตรวจสอบการดำเนินคดีและโทษ

- เห็นควรนำเรียน ผอ. สบอ.15 เพื่อโปรดทราบและ
แจ้งเวียน ส่วน/กลุ่ม/ศูนย์ ทราบและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ
อย่างเคร่งครัดต่อไป พร้อมนี้ให้ศูนย์ปฏิบัติการภูมิสารสนเทศ
(เชียงราย) ประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์ สบอ.15 (เชียงราย) ด้วย

(นางสาวมนิตา ทรงทอง)

นิติกรชำนาญการ

รักษากฎหมายในตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานกฎหมาย

17 ม.ค. 2568

ดำเนินการตามเสนอ

(นายเจษฎา เงินทอง)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕

๑๗ ม.ค. 2568

ระเบียบกรมอุทัยนแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พีช

ว่าด้วยมาตรการควบคุม ตรวจสอบ และเร่งรัดการดำเนินคดีอาญา

พ.ศ. ๒๕๖๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่บัญญัติให้อธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัตรราชการของกรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นไปตามเป้าหมาย แนวทาง และแผนการปฏิบัตรราชการของกระทรวง และตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการ (ป.ป.ป.) เสนอ โดยกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีตามกฎหมาย ออกราเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาให้เป็นไปตามที่กฎหมาย บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ไว้โดยเฉพาะ และออกราเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการดำเนินคดีเพ่งทั่วไป ประกอบกับคณะกรรมการตีได้มีนึ่งเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๔ เห็นชอบมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ เรื่อง เจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดทุกตัวบทกฎหมาย กรณีมีการกระทำผิดกฎหมายหลายฉบับ อีกทั้งปัจจุบันได้มีการยกเลิกและแก้ไขกฎหมายว่าด้วย การป่าไม้หลายฉบับ และตราพระราชบัญญัติอุทัยนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้นเพื่อใช้บังคับ ตลอดจนยังมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการควบคุมตัวบุคคลได้โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้ดำเนินการไปตามกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของกรมอุทัยนแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พีช เป็นไปตามหลักกฎหมายและมติคณะกรรมการตีดังกล่าวมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน อธิบดีกรมอุทัยนแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พีช จึงทรงพระเปรียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมอุทัยนแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พีช ว่าด้วย มาตรการควบคุม ตรวจสอบ และเร่งรัดการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตหีบี และพันธุ์พีช ว่าด้วยมาตรการควบคุมตรวจสอบ และเร่งรัดการดำเนินคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๑๖

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“คดีอาญา” หมายความว่า คดีที่มีโทษทางอาญาซึ่งมีการกระทำความผิดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตหีบี และพันธุ์พีช ดังนี้

- (๑) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗
- (๒) พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๗
- (๓) พระราชบัญญัติตามช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘
- (๔) พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๘๔
- (๕) พระราชบัญญัติป่าสางวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗
- (๖) พระราชบัญญัติเลือยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕
- (๗) พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘

“คดีอาญาอื่น” หมายความว่า คดีที่มีโทษทางอาญา ซึ่งมิใช่เป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตหีบี และพันธุ์พีช เป็นผู้เสียหาย

“กฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้” หมายความว่า พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗ พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๗ พระราชบัญญัติตามช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๘๔ พระราชบัญญัติป่าสางวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติเลือยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘

“คดีรายใหญ่” หมายความว่า คดีอาญาที่มีความสำคัญและมีรายละเอียดทางคดีส่วนได้ส่วนหันนี้ ตรงตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) ตรวจยึดไม้ท่อนจำนวนเกิน ๔๐ ลูกบาศก์เมตร
- (๒) ตรวจยึดไม้ประดุจจำนวนเกิน ๔ ลูกบาศก์เมตร
- (๓) ตรวจพบการบุกรุกแผ่นดิน เพาป่า เพื่อยึดถือครอบครองพื้นที่เกิน ๒๕ ไร่ หรือพื้นที่ถูกบุกรุกหลายแปลงรวมกันเกิน ๕๐ ไร่ หรือกรณีมีพื้นที่น้อยกว่า ๒๕ ไร่ แต่มีรูปแบบการดำเนินการในลักษณะที่มีการสนับสนุนจากกลุ่มทุนหรือผู้มีอิทธิพล

(๔) ตรวจยึดสัตว์ป่าสงวนที่มีชีวิต หรือซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวนทุกจำนวน

(๕) ตรวจยึดสัตว์ป่าคุ้มครองมีชีวิต หรือซากสัตว์ป่าคุ้มครอง มีมูลค่าความเสียหายของรัฐตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

(๖) คดีเป็นข่าวครึกโครมทางสื่อมวลชน หรือผู้ต้องหาเป็นผู้มีอิทธิพล หรือเป็นที่สนใจของประชาชน

(๗) กรณีมีการต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ จนเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่หรือผู้กระทำผิดบาดเจ็บหรือเสียชีวิต หรือมีเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจป้องกัน หรือไม่อาจบังคับไม่ให้เกิดขึ้นได้ หรือมีความเสี่ยงต่อชีวิตของเจ้าหน้าที่หรือผู้กระทำผิด

(๘) เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวชุมนุมประท้วงเรียกร้องต่าง ๆ ซึ่งมีผลกระทบการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน

(๙) คดีอื่น ๆ ที่อธิบดีสั่งการเพิ่มเติม

“ความผิดซึ่งหน้า” หมายความว่า ความผิดที่เห็นกำลังกระทำหรือพอบินอาการได ซึ่งแทบจะไม่มีความสัมสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสัก ๆ ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๐

“ของกลาง” หมายความว่า บรรดาวัตถุหรือทรัพย์สินใด ๆ ซึ่งตกมาอยู่ในความคุ้มครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยอำนาจแห่งกฎหมาย หรือโดยหน้าที่ในทางราชการ และยึดไว้เป็นของกลาง เพื่อพิสูจน์ในทางคดี หรือเพื่อจัดการอย่างอื่นตามหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นบรรดาไม้ ของป่า สิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ สิ่งปลูกสร้าง หรือบรรดาสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้ สัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า เครื่องมือ เครื่องใช้ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่ตรวจยึดได้ ในคดีความผิดเกี่ยวกับการป่าไม้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ และตามกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้องกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และบุคคลภายนอกที่ปฏิบัติงานให้กับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

“หัวหน้าซึ่งกำกับดูแลปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ หรือปฏิบัติการเฉพาะกรณีเฉพาะแห่ง” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าหรือผู้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้า ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ หรือมีหน้าที่ปฏิบัติการเฉพาะกรณีเฉพาะแห่ง ดังนี้

(๑) อุทยานแห่งชาติ พื้นที่เตรียมการประกาศอุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษาศาสตร์ และสวนรุกขชาติ

(๒) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า พื้นที่เตรียมการประกาศเขต_rักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า พื้นที่เตรียมการประกาศเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๓) พื้นที่ด่านตรวจสัตว์ป่า หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอนุรักษ์สัตว์ป่า

(๔) พื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นที่มิใช่พื้นที่ในความรับผิดชอบดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งมีสัตว์ป่าอาศัยอยู่ในพื้นที่

(๕) พื้นที่ปฏิบัติการเฉพาะกิจของชุดปฏิบัติการหรือหน่วยปฏิบัติการหรือชุดสายตรวจ

(๖) พื้นที่ป่าดันน้ำลำธารในความรับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

“ศูนย์รับแจ้ง” หมายความว่า สถานที่ซึ่งพนักงานอัยการ นายอำเภอ หรือผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบและนิติการ กรรมการปกรครอง กำหนดขึ้นสำหรับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ข้อ ๕ บรรดา率ะเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือบันทึกอื่นใดที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๖ ให้อธิบดีรักษาการตามระเบียbnี้ และมีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบnn ให้ถือว่าคำวินิจฉัยเป็นที่สุด

หมวด ๑

การดำเนินคดีอาญา

ข้อ ๗ การดำเนินคดีอาญาตามระเบียบnn เริ่มตั้งแต่เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า มีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น หรือเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่า มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำการกระทำความผิด หรือเมื่อมีผู้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่า มีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น

ข้อ ๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติอุทัยนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อ ประกอบการพิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย

(๒) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลา ทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้การเป็นไปตามกฎหมาย

(๓) ตรวจค้นสถานที่หรือyanพาหนะใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมาย และมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากเนินข้อก่าว่าจะເອາໝາຍคັນໄມດ້ຈະມີກາຣຍັກຍ້າຍ ຊຸກຊ່ອນ ສ່າງ หรือນ້ອກອົກ នອກຮາຊອານາຈັກ หรือທໍາລາຍທ່ຽພີສິນ ວັດຖຸ ສິ່ງຂອງ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

(๔) ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ວັດຖຸ ສິ່ງຂອງ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือ มีเหตุอันควรเชื่อว่าເກື່ອງກັບการกระทำความผิดตามกฎหมาย ແລ້ວແຕ່กรณี ເພື່ອປະໂຍ່ນໃນ การตรวจสอบหรือดำเนินคดี

เมื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัดตาม (๓) หรือ (๔) ແລ້ວ ถ້າຍັງดำเนินการໄມ່ແລ້ວສັງຈະກະທຳ ຕ່ອນື່ອນິເວລາກລາງຄົນຫຼືອນກວເວລາทำการของสถานที่นັ້ນໄດ້

ทั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ตำแหน่งใดหรือระดับใดจะมีอำนาจตามที่ได้กำหนดไว้ดังกล่าวทั้งหมด หรือแต่บางส่วน หรือจะต้องได้รับอนุมัติจากบุคคลใดก่อนดำเนินการ รวมทั้งวิธีการปฏิบัติหน้าที่และ คุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่แต่ละตำแหน่งหรือแต่ละระดับ ให้เป็นไปตามประกาศที่ว่าด้วย การกำหนดตำแหน่ง การใช้อำนาจ การดำเนินการ วิธีการปฏิบัติหน้าที่ และคุณสมบัติของพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทัยนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๗ และตามพระราชบัญญัติส่วนและ คุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๗ ແລ້ວແຕ່กรณี

ส่วนที่ ๑

การกระทำซึ่งมิใช่ความผิดซึ่งหน้า

ข้อ ๙ กรณีที่มีการร้องเรียนด้วยหนังสือหรือด้วยวาจาหรือวิธีการใดจากบุคคลอื่นว่า มีการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับ

การร้องเรียนดังกล่าวรายงานให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งระดับทราบ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่ได้รับการร้องเรียนดังกล่าว เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับรายงานแล้วให้รีบสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบการกระทำดังกล่าวตามหน้าที่และอำนาจโดยเร็ว

กรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจรายงานเกี่ยวกับการร้องเรียนให้ผู้บังคับบัญชาทราบภายในกำหนดเวลา ตามวรรคหนึ่ง หรือหากล่าช้าผู้กระทำความผิดจะหลบหนี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบโดยเร็ว และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งระดับทราบ ภายใน ๔๘ ชั่วโมง นับแต่ตรวจสอบแล้วเสร็จ พร้อมทั้งระบุเหตุจำเป็นดังกล่าวด้วย

ข้อ ๑๐ กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ซึ่งมิใช่ความผิดซึ่งหน้า ไม่ว่าจะเป็นการทราบโดยได้รับแจ้งหรือเป็นผลที่ได้จากการตรวจสอบ หากมีพยานหลักฐานว่าบุคคลใดเป็นผู้กระทำความผิด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าวให้ครบถ้วน พร้อมทั้งจัดทำบันทึกการตรวจยึด บัญชีของกลาง แผนที่เกิดเหตุ ที่ระบุตำแหน่งค่าพิกัด ภาพถ่าย จำนวนค่าเสียหาย และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วดำเนินการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ที่มีอำนาจตามกฎหมายภายใน ๔๘ ชั่วโมง นับแต่รู้ตัวผู้กระทำความผิด เพื่อกล่าวโทษบุคคลดังกล่าว และขอให้พนักงานสอบสวนเรียกตัวผู้กระทำความผิดหรือยื่นคำร้องขอต่อศาลให้ออกหมายจับผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ แต่ไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง แล้วดำเนินการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ที่มีอำนาจตามกฎหมายภายใน ๔๘ ชั่วโมง นับแต่พบรการกระทำความผิดดังกล่าวหรือในโอกาสแรกที่กระทำได้ เพื่อพนักงานสอบสวนจะได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนและจับตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

ข้อ ๑๑ กรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบสิ่งของหรือทรัพย์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นสิ่งของหรือทรัพย์ที่มิໄວะเป็นความผิด หรือใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการอายัดสิ่งของหรือทรัพย์ดังกล่าวไว้มิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งของหรือทรัพย์ดังกล่าวเคลื่อนที่ต่อไป เพื่อดำเนินการตรวจสอบหรือพิสูจน์ว่า เป็นสิ่งของหรือทรัพย์ที่มิໄວะเป็นความผิด หรือใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้หรือไม่ อย่างไร

ในการอายัดสิ่งของหรือทรัพย์ดังกล่าวที่นี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดทำบันทึกการอายัด พร้อมแผนที่ระบุสถานที่หรือตำแหน่งของการอายัด

(๒) แจ้งความลงบันทึกประจำวันต่อพนักงานสอบสวนไว้เป็นหลักฐาน

(๓) รายงานให้ผู้บังคับบัญชาตามหลักเกณฑ์และกำหนดเวลาตามข้อ ๔๐ วรรคหนึ่ง

โดยอนุโลม

(๔) ดำเนินการตรวจสอบโดยจะต้องทำบันทึกการตรวจสอบไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งบันทึกการตรวจสอบต้องระบุถึงขั้นตอนวิธีการตรวจสอบและผลของการตรวจสอบ รวมทั้งพยานหลักฐานและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการตรวจสอบนั้น

หากผลของการตรวจสอบปรากฏพยานหลักฐานเป็นทรัพย์ที่มิไว้เป็นความผิด หรือใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการจับกุมและตรวจยึดสิ่งของดังกล่าวเป็นของกลาง แล้วนำส่งพนักงานสอบสวนและกล่าวโทษดำเนินคดีต่อไป แต่ถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่ามิได้เป็นความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ให้ดำเนินการเพิกถอนการอายัดดังกล่าว แล้วแจ้งความลงบันทึกประจำวันต่อพนักงานสอบสวนไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งรายงานให้ผู้บังคับบัญชาขึ้นเนื่องขึ้นไปทุกระดับทราบ

ข้อ ๑๒ ในกรณีการค้นที่ต้องมีหมายค้น หรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ หากมีความจำเป็นต้องมีการค้นคน หรือค้นสัตว์ป่า หรือค้นสิ่งของ หรือค้นเอกสาร ในสถานที่ใด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการขึ้นไป หรือประเภททั่วไป ระดับชำนาญงานขึ้นไป รวบรวมพยานหลักฐานเท่าที่สามารถจะกระทำได้ และเสนอพยานหลักฐานเหล่านั้นในการดำเนินการร้องขอต่อศาลให้ออกหมายค้น

เมื่อศาลได้ออกหมายค้นให้แล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีชื่อในหมายค้นหรือผู้รักษาการแทนทำการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง เพื่อร่วมเข้าทำการตรวจค้นแต่หากเป็นกรณีเร่งด่วนหรือจำเป็นไม่อาจจะประสานงานได้ทันเนื่องจากพยานหลักฐานอาจถูกทำลายหรือสูญหาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการค้นโดยไม่ต้องประสานงาน

ในการค้นนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยก่อนทำการค้นให้แสดงตนว่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย และหมายค้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่หรือฐานที่กำหนดตามหมายนั้น และทำการค้นด้วยวิธีการอันสมควร

เมื่อค้นแล้วหากพบว่ามีสิ่งของที่เป็นความผิดในคดีอาญาให้ทำการยึดหรืออายัด และในกรณีที่พบผู้กระทำความผิดที่ได้มีการออกหมายจับไว้แล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการจับกุม

ส่วนที่ ๒

การกระทำความผิดซึ่งหน้า

ข้อ ๑๓ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมาย เกี่ยวกับการป่าไม้ซึ่งเป็นความผิดซึ่งหน้า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงตนว่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย และดำเนินการตรวจสอบการกระทำดังกล่าวตามหน้าที่และอำนาจในทันที โดยทำการตรวจสอบให้ละเอียดรอบคอบ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า หากตรวจสอบแล้วปรากฏว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดดังกล่าว เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ข้อ ๑๔ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่ามีการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ซึ่งเป็นความผิดซึ่งหน้า การจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงตนว่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย โดยแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง และแจ้งแก่ผู้กระทำความผิดว่าเข้าต้องถูกจับ พร้อมทั้งแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบแล้วสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวน แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวน

ส่วนที่ ๓

การจับกุม

ข้อ ๑๕ วิธีการจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถ้าบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางการจับหรือจะขัดขวางการจับหรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันทั้งหลายเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติกรรมแห่งเรื่องในการจับผู้นั้น

ข้อ ๑๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะจับและควบคุม จนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นเป็นหลักฐานไว้ และให้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว

ตามแบบบันทึกการควบคุมตัว (แบบ ปท.๑) ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อเป็นการป้องกันและคุ้มครองบุคคลจากการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย ซึ่งกระทำโดยผู้จับกุมและหรือได้กระทำในรูปแบบใด ๆ ที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงที่ไม่อาจกระทำได้ ไม่ว่าในสถานการณ์ใด ๆ อันเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๑๗ การบันทึกภาพและเสียงให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงที่หน่วยงานจัดหาให้ หรือกรณีจำเป็นอาจใช้อุปกรณ์อื่นใดที่สามารถบันทึกภาพเหตุการณ์และเสียงได้ชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้เห็นผู้ถูกควบคุมตัว พฤติกรรมในขณะจับและควบคุมที่เกิดขึ้น และสามารถเปิดสิ่งบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวเพื่อตรวจสอบได้จนกว่าจะมีการจัดเก็บการบันทึกภาพและเสียงไว้แล้วตามข้อ ๑๙

(๒) ห้ามกระทำการใด ๆ ด้วยความจงใจที่ส่งผลให้ประสิทชิภาพในการบันทึกภาพและเสียงลดลง

(๓) กรณีไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ อันเกิดจากเหตุสุดวิสัย เมื่อเหตุสุดวิสัยสิ้นสุดลงแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการบันทึกภาพและเสียงในทันทีเท่าที่จะสามารถกระทำได้

ข้อ ๑๘ การจัดเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียง ให้จัดเก็บไว้ที่หน่วยงานเจ้าของเรื่อง เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น อ้างอิง และป้องกันข้อมูลสูญหาย สำหรับวิธีจัดเก็บ หรือการมอบหมายเจ้าหน้าที่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้จัดเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียง ให้เป็นไปตามแนวทางหรือคำสั่งที่แต่ละหน่วยงานกำหนด

ข้อ ๑๙ สิ่งบันทึกภาพและเสียงให้เก็บรักษาไว้จนกว่าคดีที่ถูกจับกุมถึงที่สุด หรือขาดอายุความเว้นแต่ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีผู้ถูกจับและควบคุม ให้การต่อพนักงานสอบสวนโดยสมัครใจว่า ขณะถูกจับและควบคุมเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้กระทำการทรมาน หรือกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือยำ่ยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือกระทำการให้บุคคลสูญหาย อันเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ และยินยอมให้ยกเลิกการเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียงนั้นได้ หากไม่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษตามพระราชบัญญัติดังกล่าว กรณีเช่นนี้ให้ทุกหน่วยงานตามข้อ ๑๙ ยกเลิกการเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียงได้เมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่ถูกจับและควบคุม

(๒) กรณีคดีที่ถูกจับกุมอยู่ในเขตอำนาจศาลแขวง เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว แต่หากมีการร้องทุกข์กล่าวโทษตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ทุกหน่วยงาน เก็บรักษาสิ่งบันทึกภาพและเสียงไว้ จนกว่าจะได้ส่งมอบสิ่งบันทึกภาพและเสียงเพื่อเป็นพยานหลักฐานแห่งคดีในชั้นสอบสวน หรือในชั้นการพิจารณาของศาล

เมื่อครบระยะเวลา หรือเข้าข้อยกเว้นอย่างหนึ่งอย่างใดตามวรรคหนึ่ง ให้ยกเลิกการเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียงนั้นได้ ส่วนวิธีการยกเลิกการเก็บสิ่งบันทึกภาพและเสียง ให้เป็นไปตามแนวทาง หรือคำสั่งที่แต่ละหน่วยงานกำหนด

ข้อ ๒๐ ห้ามผู้ใดแก้ไข เปลี่ยนแปลง ตัดต่อ ลบ ทำลาย คัดลอก หรือเปิดเผย สิ่งบันทึกภาพและเสียงในรูปแบบประการใด เว้นแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การคัดลอกสิ่งบันทึกภาพและเสียง เพื่อการสืบสวนสอบสวน เพื่อการพิจารณาคดี หรือเพื่อดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้

(๒) การเปิดเผย เผยแพร่ ส่งต่อ ส่งมอบสิ่งบันทึกภาพและเสียงเพื่อการสืบสวนสอบสวน เพื่อการพิจารณาคดี หรือเพื่อดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้ การเปิดเผย เผยแพร่ ส่งต่อ ส่งมอบดังกล่าวให้เป็นไปตามแนวทาง หรือคำสั่งที่แต่ละหน่วยงานกำหนด

ข้อ ๒๑ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการจับและควบคุมบุคคลได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งข้อมูลตาม (๑) - (๔) แก่พนักงานอัยการที่สำนักงานอัยการสูงสุดมอบหมายหน้าที่ และนายอำเภอ ในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สำหรับในกรุงเทพมหานครให้แจ้งพนักงานอัยการ ที่สำนักงานอัยการสูงสุดมอบหมายหน้าที่ และผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติกรรมการปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผ่านทางศูนย์รับแจ้งโดยทันทีที่มีข้อมูลครบถ้วน ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ สกุล หมายเลขประจำตัวประชาชน และที่อยู่ ของผู้ถูกจับและควบคุม (หากไม่ทราบให้ระบุว่าไม่ทราบ)

(๒) วัน เวลา และสถานที่ที่ทำการจับและควบคุม

(๓) พฤติกรรมในการจับและควบคุมบุคคลดังกล่าวโดยย่อ

(๔) สถานที่ควบคุมตัวบุคคลดังกล่าวไว้

(๕) ภาพถ่ายผู้ถูกจับและควบคุมตามข้อ (๑)

(๖) ชื่อเจ้าหน้าที่รับผิดชอบที่ทำการจับและควบคุม (ชื่อ ตำแหน่ง และหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้)

(๗) เหตุสุดวิสัยในกรณีที่ไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้ในขณะจับและควบคุม (ถ้ามี)

(๘) ชื่อเจ้าหน้าที่ผู้แจ้ง (ชื่อ ตำแหน่ง และหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้)

ข้อ ๒๒ การจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมทำบันทึกการจับกุมทุกรั้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นไม่อาจทำบันทึกการจับกุมได้ในขณะนั้น แต่ทั้งนี้ให้จัดทำบันทึกการจับกุมในภายหลังทันทีที่มีโอกาสแรกที่จะทำได้

ข้อ ๒๓ เมื่อได้ทำการจับกุมแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับนำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ที่มีอำนาจตามกฎหมายโดยเร็วหรือในโอกาสแรกที่จะทำได้แล้วกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนพร้อมส่งตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา ของกลาง และบันทึกการจับกุมพร้อมทั้งจัดทำแผนที่เกิดเหตุ ระบุค่าพิกัดตำแหน่ง ขอบเขต ถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุให้ชัดเจน และจัดทำบัญชีของกลางแนบท้ายบันทึกการจับกุม (ถ้ามี) พร้อมทั้งลงบันทึกประจำวันไว้ เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป เว้นแต่กฎหมายอื่นบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ขอคัดถ่ายสำเนาบันทึกประจำวันและให้เก็บไว้เป็นหลักฐานด้วย

กรณีการกระทำนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติเลื่อยโซยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕ หรือพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าว ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ให้กล่าวโทษดำเนินคดีไปในคราวเดียวกัน และขอให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมายอาญาอื่นทุกตัวบทกฎหมาย

ตามวาระสองหากการกระทำความผิดนั้นเกิดขึ้นในพื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ หรือพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นพื้นที่ออกเขต_rับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับผิดชอบของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าว ดำเนินการตามวาระหนึ่งแล้วมอบคดีและของกลางพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

ให้หน่วยงานกรมป่าไม้ หรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แล้วแต่กรณี ในพื้นที่รับไปดำเนินการตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อ ๒๔ ในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอุथyanแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญาจะเรียกค่าเสียหายตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติอุทyanแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือตามมาตรา ๘๗ หรือมาตรา ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปในคราวเดียวกัน

การกำหนดมูลค่าความเสียหายของทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อใช้ประกอบการคิดคำนวนความเสียหายแก่ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐ อันเกิดจากการกระทำการหรือ conduct เว้นกระทำการไม่ว่าจะใจหรือประมาทเลินเล่อโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการกำหนดมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติตามพระราชบัญญัติอุทyanแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๔

บันทึกการจับกุม/บันทึกการตรวจยึด/บันทึกการอายัด

ข้อ ๒๕ บันทึกการจับกุมเป็นหนังสือที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้บันทึกไว้ในการจับกุมผู้กระทำความผิด โดยรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด การแจ้งข้อกล่าวหา และแจ้งสิทธิของผู้ถูกจับกุม ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติให้ผู้ถูกจับกุมทราบ เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี ซึ่งการจัดทำบันทึกการจับกุมอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) วัน เดือน ปี และสถานที่ที่ทำการบันทึกจับกุม

(๒) วัน เดือน ปี และเวลา ตลอดจนสถานที่หรือท้องที่ซึ่งเกิดการกระทำความผิดและจับกุมโดยระบุหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

(๓) ชื่อคณะเจ้าหน้าที่ ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัดของเจ้าหน้าที่ที่ร่วมจับกุม

(๔) ชื่อ นามสกุล อายุ สัญชาติ ภูมิลำเนาบ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด ของผู้ถูกจับกุม พร้อมทั้งเลขประจำตัวประชาชน และหรือเบอร์โทรศัพท์ (ถ้ามี)

(๔) รายละเอียดข้อเท็จจริงและพฤติกรรมในการกระทำความผิดที่สอดคล้องกับข้อกล่าวหา และครอบองค์ประกอบความผิด ตลอดจนสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำผิดและจับกุม

(๕) ผลการตรวจสอบบริเวณที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ผู้จับกุม ประกอบด้วย การตรวจสอบจุดพิกดบริเวณที่เกิดเหตุว่า เป็นป่า ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษาสตร์ สวนรุกขชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง พื้นที่ซึ่งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติเห็นชอบให้เตรียมการกำหนดเป็นอุทยานแห่งชาติ หรือพื้นที่ซึ่งคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเห็นชอบให้เตรียมการกำหนดเป็นเขตพักผ่อนสัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตรวจสอบคำนวนพื้นที่ที่ได้รับความเสียหาย ตรวจสอบของกลางที่ตรวจยึดได้ ได้แก่ ชนิด ขนาด จำนวน และปริมาตรของไม้ท่อนที่ถูกโค่นล้มทำลาย ไม้แปรรูป รูปอยดวงตราใด ๆ ที่ตีประทับไว้ ตรวจสอบชนิด จำนวนสัตว์ป่า และของป่า ตามแต่กรณี ตรวจสอบอุปกรณ์การกระทำผิดอื่น ๆ รวมถึงการตรวจคำนวนค่าเสียหายทางแพ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของผู้ถูกจับ

(๖) รายละเอียดที่แสดงว่าผู้จับกุมได้แจ้งผู้ถูกจับแล้วว่าเข้าต้องถูกจับ การแจ้งข้อกล่าวหาให้ครบถ้วนทุกฐานความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และแจ้งสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓ ให้ผู้ถูกจับกุมทราบ

(๗) ถ้อยคำของผู้ถูกจับ

(๘) พยานหลักฐาน ประกอบด้วย พยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ

(๙) ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ซึ่งควรเป็นผู้รับผิดชอบพื้นที่หรือผู้มีอำนาจตามกฎหมายโดยตรง

(๑๐) ลายมือชื่อผู้ถูกจับ ผู้จับกุม ผู้เขียน ผู้อ่าน และลายมือชื่อพยาน (ถ้ามี)

ข้อ ๒๖ บันทึกการตรวจยึดเป็นหนังสือที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้บันทึกไว้ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่พบรการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ซึ่งมิใช่ความผิดซึ่งหน้า โดยสาระสำคัญในการจัดทำบันทึกการตรวจยึดให้ใช้ตามสาระสำคัญในการจัดทำบันทึกการจับกุมตามข้อ ๒๕ บางส่วน หรือทั้งหมดได้

ข้อ ๒๗ บันทึกการอายัดเป็นหนังสือที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้บันทึกไว้ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบสิ่งของหรือทรัพย์ที่มิเหตุผลอันควรสงสัยว่าเป็นสิ่งของหรือทรัพย์ที่มิไว้เป็นความผิด หรือใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ โดยการจัดทำบันทึกการอายัดอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) วัน เดือน ปี และสถานที่ที่ทำการบันทึกการอายัด

(๒) วัน เดือน ปี และเวลา ตลอดจนสถานที่ที่ทำการอยัด โดยระบุหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

(๓) ชื่อและตำแหน่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้อายัด

(๔) ชื่อ อายุ สัญชาติ และภูมิลำเนาของผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งของที่ถูกอายัด

(๕) รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งของที่ถูกตรวจสอบ อายุ จำนวน ขนาด (หรือน้ำหนัก) และรายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับสิ่งของที่ถูกอายัดนั้น หากสิ่งของที่อายัดมีจำนวนมากก็ให้ทำบัญชีสิ่งของที่อยัดแบบห้ายบันทึกการอยัด

(๖) ถ้อยคำของผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งของที่ถูกอายัด

(๗) ข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอยัด

(๘) ลายมือชื่อผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งของที่ถูกอายัด

(๙) ลายมือชื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้อายัด

(๑๐) แผนที่ระบุสถานที่หรือตำแหน่งของการอยัด

ส่วนที่ ๕

ของกลาง

ข้อ ๒๙ บรรดาของกลางในความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรืออายัดไว้เพื่อพิสูจน์ในทางคดี หรือเพื่อจัดการอย่างอื่นตามหน้าที่ราชการในคดี ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อตกลงที่กำหนดวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางของส่วนราชการ ตามหลักเกณฑ์ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดโดยเคร่งครัด

การตรวจยึดหรืออายัดของกลางตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบชนิด ตรวจดูขนาด ตรวจนับจำนวน และน้ำหนัก ตามประเภทของกลางนั้น พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายละเอียดเกี่ยวกับของกลางให้ครบถ้วน และแจ้งความลงบันทึกประจำวัน หรือแจ้งความกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนแล้วแต่กรณี

ในกรณีไม่ของกลางให้ประทับรูปอยตราแสดงการยึดในโอกาสแรกที่พึงกระทำได้ และจะแจ้งรูปอยตราที่ใช้ประทับไว้ในบัญชีรายละเอียด เว้นแต่ไม่นั้นโดยสภาพไม่อาจประทับรูปอยตราได้ให้หมายเหตุในบัญชีไว้เป็นหลักฐานก่อนรับมอบมาเก็บรักษาไว้ ณ สถานที่ปลดภัย

ข้อ ๒๙ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ยึดหรือรับมอบของกลางในความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้จากพนักงานสอบสวนเพื่อนำไปเก็บรักษาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อตกลงที่กำหนดวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางของส่วนราชการ ให้ผู้รับมอบของกลางนำของกลางดังกล่าวไปเก็บรักษาณ สถานที่ปลอดภัยและเหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้เกิดการสูญหายหรือเสียหาย เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจนำออกจากราชสถานที่ตรวจยึด หรือไม่มีสถานที่เก็บรักษาของกลาง ให้ดำเนินการจ้างฝ่ายรักษาตามกฎหมาย หรือนำของกลางดังกล่าวไปดำเนินการตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด และจัดทำบันทึกหร่องทะเบียนของกลางไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งแจ้งพนักงานสอบสวนทราบ และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามหลักเกณฑ์และกำหนดเวลาตามข้อ ๓๘ วรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

กรณียาเสพติดของกลาง ให้ส่งมอบพนักงานสอบสวนรับไปดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อตกลงที่กำหนดวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางของส่วนราชการ

สำหรับของกลางที่เป็นอาชุดปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด หรือเป็นของกลางตามกฎหมายว่าด้วยอาชุดปืน ให้ส่งมอบพนักงานสอบสวนรับไปเก็บรักษาและดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อตกลงที่กำหนดวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับของกลางของส่วนราชการ

ข้อ ๓๐ ของกลางที่เก็บรักษาไว้ หากพนักงานสอบสวนขอรับของกลางเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ ให้จัดทำบันทึกส่งมอบของกลางดังกล่าวให้กับพนักงานสอบสวนโดยระบุว่า “เป็นการส่งมอบของกลางตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕”

ในกรณีพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการขอรับของกลางเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕/๑ ให้จัดทำบันทึกส่งมอบของกลางดังกล่าวให้กับพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี โดยระบุว่า “เป็นการส่งมอบของกลางตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕/๑”

เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ให้รายงานผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ผู้อำนวยการกอง หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของตนทราบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้ส่งมอบของกลางหรือได้รับรายงานแล้วรายงานให้อธิบดีทราบ ภายใน ๗ วัน นับแต่วันได้รับรายงาน

ข้อ ๓๑ กรณีตามข้อ ๒๙ ของกลางที่ไม่อนาจนาอกจากสถานที่ตรวจยึด เนื่องจากสภาพภูมิประเทศ หรือโดยสภาพตามลักษณะแห่งของกลางนั้น หรือไม่มีเส้นทางซักลาก หรือหากนำออกจะทำให้สภาพป่าเสียหายเกินความจำเป็น ให้หัวหน้าซึ่งกำกับดูแลปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ หรือปฏิบัติการเฉพาะกรณีเฉพาะแห่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบคดี รวบรวมข้อเท็จจริงพร้อมหลักฐานรูปถ่ายของกลาง สถานที่เกิดเหตุ และสภาพโดยรอบพื้นที่ รายงานผู้อำนวยการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืชผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาพิจารณาสั่งการเป็นราย ๆ ไป

หากผู้อำนวยการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา เห็นว่าไม่ควรนำของกลางออกจากสถานที่ตรวจยึดหรือสถานที่เกิดเหตุ ให้สั่งการหัวหน้าซึ่งกำกับดูแลปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ หรือปฏิบัติการเฉพาะกรณีเฉพาะแห่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบคดี ขอความเห็นชอบต่อพนักงานสอบสวน โดยจัดทำบันทึกเหตุผลไว้เป็นหลักฐาน และหมายเหตุไว้ในทะเบียนของกลาง พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่หมั่นอกราชการดูแล และป้องกันความเสียหายอันเป็นผลจากการนั้น แล้วรวบรวมข้อเท็จจริงและความเห็นพร้อมเอกสารหลักฐานรายงานอธิบดีทราบ

ในกรณีที่ไม่มีสถานที่เก็บรักษาของกลาง และจำเป็นต้องจ้าง倩้าดูแลรักษาของกลาง เมื่อได้ดำเนินการตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ของส่วนราชการแล้ว ให้รวบรวมเอกสารหลักฐานรายงานผู้บังคับบัญชาทราบเป็นระยะต่อไป

ข้อ ๓๒ ไม่องค์ของกลางในระหว่างคดีตามข้อ ๓๑ ในกรณีคดีที่ไม่พบผู้กระทำผิด เมื่อพนักงานสอบสวนได้สรุปสำนวนการสอบสวนส่งให้พนักงานอัยการพิจารณาแล้ว และเห็นว่าหมดความจำเป็นที่จะเก็บรักษา หรือไม่เป็นประโยชน์ในการพิสูจน์ทางคดี หากหัวหน้าซึ่งกำกับดูแลปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ หรือปฏิบัติการเฉพาะกรณีเฉพาะแห่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบคดี เห็นว่าปล่อยทิ้งไว้ในที่เกิดเหตุจะทำให้สูญเสียซึ่งสภาพไม้ และหรือจะเป็นภาระแก่ทางราชการ ให้รายงานผู้อำนวยการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา พิจารณาสั่งการ ก่อนขอความเห็นชอบต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อขอทำลายไม้ของกลาง

กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อำนวยการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา รวบรวมข้อเท็จจริง

และความเห็นพร้อมเอกสารหลักฐานเพื่อขออนุมัติอธิบดีอีกรังหنجก่อนดำเนินการ และแต่งตั้งคณะกรรมการทำลายไม้ของกลาง อย่างน้อย ๓ คน โดยมีข้าราชการประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ หรือประเภททั่วไป ระดับอาวุโส เป็นประธาน โดยให้ระบุสถานที่ วิธีการทำลาย และระยะเวลา ทำลายที่เหมาะสม แล้วรายงานอธิบดีทราบ เพื่อพิจารณาสั่งจำหน่ายไม้ของกลางออกจากทะเบียน

ในกรณีไม้ของกลางในระหว่างคดี เป็นไม้ดีหรือเป็นไม้มูลค่าทางเศรษฐกิจ และโดยสภาพ มีลักษณะใกล้เคียงกับไม้ที่สมบูรณ์ สด ใหม่ สามารถนำไปใช้งานได้ หากปล่อยทิ้งไว้ในที่เกิดเหตุจะเกิด การเสียหายเสื่อมสภาพทำให้คุณภาพของไม้ลดลง หรือไม่ควรทำลายตามวรรคหนึ่ง อาจขอความเห็นชอบต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อขอตัดthonไม้ทั้งหมดหรือบางส่วน นำไปเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย โดยขออนุมัติอธิบดีอีกรังหنجก่อนดำเนินการตัดthonไม้ของกลาง และให้แต่งตั้งคณะกรรมการตัดthonไม้ของกลางอย่างน้อย ๓ คน โดยมีข้าราชการประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ หรือประเภททั่วไป ระดับอาวุโส เป็นประธาน และจัดทำบันทึกภาพ เสียง และภาพถ่ายไม้ของกลางขณะตัดthon และสถานที่เก็บรักษาไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ สิ่งบันทึกภาพ และเสียงให้เก็บรักษาไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุดหรือหมดอายุความ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๓ ไม้ของกลางที่เก็บรักษาไว้ในระหว่างคดี หากเสียหายเสื่อมสภาพและไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ให้ผู้อำนวยการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นถึงสาเหตุที่ของกลางเสียหายเสื่อมสภาพ เกิดจากเจ้าหน้าที่ปล่อยประละเลย และต้องมีผู้ใดต้องรับผิดชอบทางแพ่งหรือไม่ อย่างไร พร้อมทั้งขอความเห็นชอบต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบคดี แล้วแต่กรณี เพื่อสั่งจำหน่ายออกจากทะเบียนไม้ของกลาง ก่อนเสนออธิบดีพิจารณาสั่งจำหน่ายออกจากทะเบียน

ข้อ ๓๔ ไม้ของกลางที่ตกเป็นของแผ่นดินแล้ว หากหน่วยงานภายในสังกัดประสงค์จะนำไปใช้ในราชการให้ขออนุมัติอธิบดี กรณีมีหน่วยงานราชการในท้องที่ หรือสถาบันการศึกษา วัด องค์กรกรกุศล หรือการสาธารณประโยชน์ แจ้งความประสงค์ขอสนับสนุนจะนำไปใช้ประโยชน์ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด โดยขออนุมัติอธิบดี เว้นแต่จะมีกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของทางราชการ กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

การขออนุญาตใช้ประโยชน์ไม้ตามวรรคหนึ่ง ให้หัวหน้าซึ่งกำกับดูแลปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ หรือปฏิบัติการเฉพาะกรณีเฉพาะแห่ง จัดทำบัญชีรายละเอียดแผนการใช้ไม้ เสนอให้

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา พิจารณาเป็นราย ๆ ไป

การพิจารณาแผนการใช้ไม้ตามวรรคสอง ให้ผู้อำนวยการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา แต่งตั้งคณะกรรมการอย่างน้อย ๓ คน โดยมีข้าราชการประจำวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ หรือประเภททั่วไป ระดับอาวุโส เป็นประธาน

ในกรณีไม้มีของกลางที่ตกเป็นของแผ่นดิน เสียหายเสื่อมสภาพและไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ให้ผู้อำนวยการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือ ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง เปื้องต้น ถึงสาเหตุที่ของกลางเสียหายเสื่อมสภาพ เกิดจากเจ้าหน้าที่ปล่อยปละละเลย และต้องมีผู้ได้ ต้องรับผิดชอบทางแพ่งหรือไม่ อย่างไร ก่อนเสนออธิบดีพิจารณาสั่งจำหน่ายออกจากทะเบียนไม้ของกลาง

กรณีตามวรรคสี่ หากไม่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และไม่มีผู้ได้ต้องรับผิดชอบ ทางแพ่ง ให้ผู้อำนวยการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา เสนอความเห็นต่ออธิบดีเพื่อขออนุมัติทำลาย และ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการทำลายไม้ของกลางดังกล่าว โดยให้ระบุสถานที่ วิธีการทำลาย และ ระยะเวลาทำลายที่เหมาะสม แล้วรายงานอธิบดีเพื่อพิจารณาสั่งจำหน่ายออกจากทะเบียนไม้ของกลาง

ข้อ ๓๕ การดำเนินการกับของกลางประเภทสัตว์ป่า ซากรสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากรสัตว์ป่า ที่มาจากการปฏิบัติตามหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือที่ตกเป็นของแผ่นดิน และค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๓๖ ของกลางอย่างอื่นที่มิใช่ของกลางตามข้อ ๓๒ ข้อ ๓๓ ข้อ ๓๔ และข้อ ๓๕ ที่เก็บรักษาไว้ในระหว่างคดีหากเป็นของเสียง่าย หรือถ้าเก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหาย หรือ ค่าใช้จ่ายจะเกินส่วนกับค่าของกลางนั้น ให้แจ้งเหตุดังกล่าวและความเห็นชอบต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบคดี แล้วแต่กรณี เพื่อขยายหอดตลาดหรือทำลายของกลางนั้นทั้งหมด หรือบางส่วน และให้ดำเนินการร่วมกับพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีจัดการตามสมควร เพื่อบันทึก รายละเอียด กำหนดนิรูปพรรณ ร่องรอยหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับของกลางนั้นไว้ โดยขออนุมัติอธิบดี เมื่อขายแล้วได้เงินเป็นจำนวนสุทธิเท่าใดให้ถือไว้แทนของกลาง

ของกลางตามวรรคหนึ่ง ที่ไม่อาจเก็บรักษาได้เนื่องจากถ้าเก็บไว้จะเน่าและเสียง่าย เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการเจ้าของคดีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการทำลายของกลางนั้น แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว

ของกลางที่ขอนำออกขายตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับในกรณีมีกฎหมาย หรือมติคณะกรรมการรัฐมนตรีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓๗ ของกลางอย่างอื่นที่มิใช่ของกลางตามข้อ ๓๒ ข้อ ๓๓ ข้อ ๓๔ และข้อ ๓๕ เมื่อตกเป็นของแผ่นดินแล้ว อธิบดีจะสั่งให้อเวยไว้ใช้ในราชการ ปล่อย ทำลาย หรือจัดการตามสมควรก็ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นของกลางที่ไม่ควรขาย มีสภาพใช้งานได้ และหน่วยงานภายในสังกัดประสงค์จะนำไปใช้ในราชการ ให้ขออนุมัติอธิบดี แต่หากไม่ประสงค์จะนำไปใช้ในราชการ ให้สอบถามหน่วยงานราชการในห้องที่ หรือมอบให้สถาบันการศึกษา วัด องค์กรการกุศล หรือการสาธารณประโยชน์ นำไปใช้ประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ที่กรมอุทัยฯ แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนด โดยขออนุมัติอธิบดี

ในกรณีไม่มีหน่วยงานใดขอไว้ใช้ประโยชน์ และได้ปฏิบัติตามแนวทางที่กรมอุทัยฯ แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำหนดแล้ว ให้ขายโดยวิธีทอดตลาดหรือวิธีประกวดราคาตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด โดยขออนุมัติอธิบดี เว้นแต่จะมีกฎหมาย หรือมติคณะกรรมการรัฐมนตรี กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ส่วนที่ ๖

การรายงานคดีอาญา

ข้อ ๓๘ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ หรือตรวจยึดของกลาง หรือตรวจพบรการกระทำความผิดในความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ หากมิได้เป็นหัวหน้าซึ่งกำกับดูแลหรือปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ หรือปฏิบัติการเฉพาะกรณีเฉพาะแห่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวรายงานหัวหน้าที่ตนสังกัดทราบโดยทันที เว้นแต่ในกรณีมีเหตุจำเป็น ที่ไม่อาจรายงานได้ให้รายงานโดยเร็วในโอกาสแรกที่กระทำได้ และให้หัวหน้าซึ่งกำกับดูแล หรือปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ หรือปฏิบัติการเฉพาะกรณีเฉพาะแห่ง รายงานผู้บังคับบัญชา ที่ตนสังกัดทราบตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด

หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรคหนึ่งเป็นหัวหน้าซึ่งกำกับดูแลหรือปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ หรือปฏิบัติการเฉพาะกรณีเฉพาะแห่ง ให้รายงานผู้บังคับบัญชาที่ตนสังกัดทราบตามหลักเกณฑ์ ที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๓๙ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามข้อ ๓๘ แล้ว ให้หัวหน้าซึ่งกำกับดูแล หรือปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ หรือปฏิบัติการเฉพาะกรณีเฉพาะแห่ง รายงานผลการจับกุม ตรวจยึดของกลาง หรือตรวจพบการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้เป็นหนังสือ ให้ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ผู้อำนวยการกอง หรือผู้อำนวยการ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของตนทราบ ภายใน ๓ วันทำการ นับแต่ดำเนินการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ที่มีอำนาจตามกฎหมายแล้วเสร็จ เพื่อรายงานอธิบดีทราบภายใน ๕ วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับรายงาน

การรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับทราบตามวรคหนึ่ง ให้แนบสำเนาบันทึกการจับกุม พร้อมทั้งแบบ ปท.๑ ตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญชีของกลาง แผนที่เกิดเหตุ ภาพถ่าย จำนวนค่าเสียหาย สำเนาบันทึกประจำวันการรับคำกล่าวโทษของพนักงานสอบสวน และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการนี้ที่มีปัญหาหรืออุปสรรคให้ระบุและรายงานวิธีการหรือแนวทางแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคดังกล่าวด้วย

หากภายหลังจากการสืบสวนสอบสวนพบว่ามีข้อเท็จจริงหรือมีพยานหลักฐานเพิ่มเติม ให้รายงานผู้บังคับบัญชาทุกระดับทราบตามวรคหนึ่งด้วย

หมวด ๒

การดำเนินคดีอาญาอื่น

ข้อ ๔๐ กรณีเจ้าหน้าที่พบว่ามีการกระทำความผิดอาญา ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นผู้เสียหายซึ่งมิใช่ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ให้ดำเนินการตรวจสอบ ข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าวให้ครบถ้วน พร้อมทั้ง จัดทำแผนที่เกิดเหตุ และถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุและสภาพความเสียหายของทรัพย์สินของทางราชการ หากความผิดอาญาดังกล่าวเป็นความผิดอันยอมความไม่ได้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในเขตท้องที่ที่มีอำนาจตามกฎหมายโดยเร็วภายใน ๒๕ ชั่วโมง นับแต่พบการกระทำความผิด ดังกล่าว หรือในโอกาสแรกที่กระทำได้ แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาที่ตนสังกัดทราบภายใน

๔๙ ซึ่งมี นับแต่พบรการกระทำการผิดกฎหมายดังกล่าว หรือในโอกาสแรกที่กระทำได้ และให้ผู้รับรายงาน ดังกล่าวรายงานให้ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ผู้อำนวยการกอง หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของตนทราบภายใน ๔๙ ซึ่งมี นับแต่ได้รับรายงาน เพื่อรายงานอธิบดีทราบภายใน ๕ วันทำการนับแต่วันได้รับรายงาน

กรณีเป็นความผิดกฎหมายอันยอมความได้ เมื่ออธิบดีหรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบอำนาจจาก อธิบดีได้สั่งการให้ดำเนินคดีกฎหมายในความผิดกฎหมาย ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นผู้เสียหาย ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการผิดกฎหมาย ไปแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุ ภายในเวลา ๓ เดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิด และรู้ตัวผู้กระทำการผิดดังกล่าว

หมวด ๓

การควบคุมการดำเนินคดีอาญา และคดีอาญาอื่น

ข้อ ๔๑ ให้หัวหน้าซึ่งกำกับดูแลหรือปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ หรือปฏิบัติการเฉพาะกรณี เนพาะแห่งที่เป็น “ผู้รับผิดชอบคดี” ในทุกคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ที่ตนหรือพนักงาน เจ้าหน้าที่ในสังกัดของตนได้ดำเนินการจับกุม ตรวจยึด หรือตรวจสอบการกระทำการผิดและคดีอาญา ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นผู้เสียหาย โดยมีหน้าที่ ดังนี้

(๑) แจ้งข้อมูลตามข้อ ๒๑ แก่พนักงานอัยการที่สำนักงานอัยการสูงสุดมอบหมายหน้าที่ และ นำข้อความในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สำหรับในกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งพนักงานอัยการ ที่สำนักงานอัยการสูงสุดมอบหมายหน้าที่ และผู้อำนวยการสำนักการสอบสวน และนิติการ กรมการปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผ่านทางศูนย์รับแจ้ง ตามแนวทาง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) ติดต่อประสานกับพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบคดี

(๓) ชี้แจงข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และรวมเอกสารและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคดี ให้กับพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบคดี

(๔) ติดตามผลคดีว่าอยู่ในขั้นตอนใด และสถานะทางคดีเป็นเช่นไร

(๕) รายงานการดำเนินการของตนและผลคดี ตลอดจนสถานะทางคดีเป็นเช่นไร

(๖) เมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ไม่ว่าศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา ให้ดำเนินการคัดสำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งดังกล่าว แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และหากคดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว ให้ขอหนังสือรับรองว่าคดีนี้ถึงที่สุดด้วย

กรณีคดีในความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ และคดีอาญาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นผู้เสียหาย ยังไม่ถึงที่สุด ให้หัวหน้าซึ่งกำกับดูแลหรือปฏิบัติการในพื้นที่รับผิดชอบ หรือปฏิบัติการเฉพาะกรณีเฉพาะแห่ง รายงานผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ผู้อำนวยการกอง หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา เพื่อรายงานผลคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนให้อธิบดีทราบทุก ๓ เดือน

กรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือคดีถึงที่สุดโดยศาลพิพากษายกฟ้อง ในคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ และคดีอาญาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นผู้เสียหาย ให้ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ผู้อำนวยการกอง หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา ที่คดีอยู่ในความรับผิดชอบ ดำเนินการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือคำพิพากษาศาล แล้ววิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือศาลมีคำพิพากษายกฟ้องคดีดังกล่าว พร้อมเสนอความเห็นให้อธิบดีเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่เป็นคดีรายใหญ่และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดลงโทษผู้กระทำความผิดให้ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ผู้อำนวยการกอง หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา ที่คดีอยู่ในความรับผิดชอบ ดำเนินการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือคำพิพากษาศาล แล้ววิเคราะห์คำพิพากษา ทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายของคดีดังกล่าว พร้อมเสนอความเห็นให้อธิบดีเพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

ข้อ ๔๒ ให้สำนักป้องกัน ปราบปราม และควบคุมไฟป่า เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการรวบรวมรายงานเกี่ยวกับการจับกุม การตรวจยึดของกลาง การจัดการของกลาง และการตรวจสอบการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ที่รายงานต่ออธิบดี รวมทั้งตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแลให้หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ปฏิบัติตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ และสรุประยงานเสนออธิบดี

สำหรับการกระทำความผิดอาญาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นผู้เสียหาย ซึ่งมิใช่ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ ให้กองนิติการเป็นหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับ

การรวบรวมรายงาน รวมทั้งตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแล ให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และสรุประยงานเสนออธิบดี

ข้อ ๔๓ เพื่อให้การควบคุมการดำเนินคดีอาญาและคดีอาญาอื่นตามระเบียบนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน อธิบดีอาจกำหนดแบบบันทึก แบบรายงาน หรือแบบต่าง ๆ ตามระเบียบนี้ได้

หมวด ๔

การตรวจสอบการดำเนินคดีและโทษ

ข้อ ๔๔ เพื่อให้การดำเนินการอย่างเคร่งครัดกับผู้กระทำความผิดและมีการลงโทษพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมล่วงละเมิดการปฏิบัติหน้าที่หรือมีส่วนเกี่ยวข้อง เมื่อพบว่าคดีอาญาเป็นคดีรายใหญ่ เนพะการกระทำความผิดเกี่ยว กับไม้ การบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ หรือสัตว์ป่า ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า วนอุทยาน สวนพฤกษาศาสตร์ หรือสวนรุกษาดี ให้ผู้อำนวยการสำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขา แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงทันทีที่ได้รับทราบ ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบพื้นที่ปล่อยปละละเลย รู้เห็นเป็นใจ บกพร่องในหน้าที่ สนับสนุนหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในคดีอาญาดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๔๕ หากพบว่าการกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ เป็นการกระทำหรืองดเว้นกระทำการตามระเบียบนี้ จงใจหรือประมาทเลินเล่อ เป็นเหตุให้คดีขาดอายุความหรือทำให้ราชการเสียหาย ให้พิจารณาดำเนินการทางวินัย ทั้งจะต้องรับผิดในทางอาญาหรือทางแพ่ง (ถ้ามี) กับพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ในกรณีดังกล่าวอีกด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

อรรถพล เจริญชันชา

อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช